

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE SALUT I CONSUM

6446

Resolució Conjunta de 18 de juliol de 2022 de les conselleres de Salut i Consum i d'Afers Socials i Esports, per la qual es modifica el Pla Específic de Mesures de Prevenció i Contenció de la COVID-19 en els Serveis Socials, aprovat per Acord del Consell de Govern de 14 de febrer de 2022

Antecedents

1. El Consell de Govern en la seva sessió de dia 14 de febrer de 2022, va aprovar l'Acord pel qual, entre d'altres, s'aprovava un nou Pla Específic de Mesures de Prevenció i Contenció de la COVID-19 en l'àmbit del Serveis Socials.

Aquest nou Pla Específic venia a substituir aquell que s'havia aprovat per acord del consell de govern de 25 d'octubre de 2021, i resultava ser una adaptació del Pla original a l'evolució que fins aquell moment havia manifestat la pandèmia de la COVID-19.

2. L'aprovació d'aquests plans específics, va venir motivada per l'especial incidència i gravetat que va tenir la pandèmia, envers els col·lectius de gent gran i persones discapacitades, usuàries d'aquests serveis, molt especialment aquells que eren de caràcter residencial.

La gravetat que ben sovint presentaven els casos entre la gent de més edat —molts d'ells amb un sistema immunitari menys eficient ja i que patien ben sovint diverses patologies prèvies— com per una altra banda, la ràpida expansió que el virus presentava una vegada accedia a les residències, facilitada pel seu caràcter silent i la seva capacitat d'emascament que li permetia generar contagis malgrat el contagiador no presentés encara símptomes de la malaltia associada o, allò que era pitjor, els especialment alts índexs de mortalitat que generava la malaltia entre la gent gran, varen fer necessari i varen conduir, des dels primers moments de la pandèmia, a establir mesures específiques de prevenció i contenció del virus a l'àmbit dels serveis socials en general i molt específicament en el dels serveis residencials.

3. Les primeres mesures que es varen prendre, abans de l'aparició de les primeres vacunes, intentaven evitar els contagis per vies especialment restrictives de la interacció social, de forma que es varen reduir les possibilitats de realització de visites i sortides dels i als residents; així mateix es varen extremar mesures preventives de caire no farmacològic tot extremant les mesures d'higiene, de mans i respiratòria, el manteniment de la distància, l'aïllament dels casos positius i dels seus contactes estrets. Mesures totes elles, bàsiques, elementals per intentar evitar que el virus accedís a les residències.

Malgrat això, les vies de penetració del virus eren múltiples i difícilment podien ser segellades d'una forma absoluta. Així doncs, es varen establir mecanismes com la intervenció pública de la gestió sanitària de les residències en aquells supòsits en els quals es presentaven brots que no es podien controlar amb els recursos propis de les residències.

La derivació dels afectats per infecció de SARS-CoV-2 de les residències cap a centres hospitalaris gestionats pel sistema sanitari va ser una estratègia d'alta eficàcia rebaixant sensiblement el risc de propagació de la infecció en el mitjà residencial i tenint un impacte important en les xifres de mortalitat. Cal destacar que a mortalitat en 2020 a Balears en comparació a la produïda en els anys 2015-2019 va ser només un 0,3% major, essent la comunitat autònoma amb menor excés de mortalitat.

4. La situació va començar a experimentar un canvi radical arran de l'aparició de les vacunes contra la COVID 19, les campanyes d'inoculació de les quals varen començar justament pels usuaris de les residències, juntament amb tot el personal qualificat d'essencial.

Així, quan es va arribar a l'onada de la pandèmia que es començà a desenvolupar l'estiu de l'any 2021 i on la variant delta va resultar ser la dominant, amb una especial capacitat de contagi, les residències de gent gran, amb la gran majoria tant dels seus usuaris com dels seus treballadors vacunats amb pauta completa, varen resistir els efectes d'aquella onada d'una forma manifestament millor que les anteriors, de manera que els contagis si bé es produïen encara, ordinàriament presentaven una simptomatologia més lleu i en conseqüència, el nombre de decessos va disminuir.

Ara bé, les reticències i, ocasionalment, les contraindicacions a la vacunació, generaven un marge de risc en forma de treballadors i residents no vacunats, que va facilitar encara l'aparició de casos greus, la necessitat d'intervenir centres i dissortadament, que es tenguessin que assumir un nombre de casos fatals, que malgrat de ser proporcionalment cada vegada inferior al d'embats anteriors de la malaltia, varen aconsellar mantenir unes mesures específiques per blindar allò més possible, els serveis socials i els seus usuaris davant els efectes del COVID 19, mesures les quals es varen recollir fonamentalment en l'Acord del Consell de Govern de 25 d'octubre de 2021, que juntament amb altres mesures que es varen sotmetre a autorització judicial i que anaven adreçades a garantir que l'accés a les residències, tant per part dels

treballadors com dels visitants, es dugués a terme en condicions estrictes de seguretat pels seus usuaris, de manera que aquesta es condicionava o bé a l'acreditació de gaudir de la protecció derivada de la pauta completa de vacunació, o d'haver superat la malaltia dins del semestre anterior, o d'haver obtingut un resultat negatiu a una prova de detecció d'infecció activa realitzada dins dels dies immediatament anteriors a l'accés a la residència.

5. Finalment, l'aparició a partir de finals del mes de desembre de 2021 de la variant ómicron del virus, amb la seva molt superior capacitat de disseminació, però alhora amb la seva menor capacitat de generació de casos greus front a variants precedent, en combinació amb les altes taxes de població vacunada, no ja amb la pauta completa si no amb dosis de reforç de la vacuna, ha provocat que l'aparició de casos greus entre els grups de risc, que formen bona part de la població resident o usuària dels serveis socials, sense arribar a desaparèixer, hagi disminuït notòriament, la qual cosa va permetre que el Consell de Govern, en la seva sessió de dia 14 de febrer de 2022, aprovés un nou Pla Específic de Mesures de Prevenció i Contenció de la COVID-19 en l'àmbit del Serveis Socials, que simplificava i alleugeria el conjunt de mesures de prevenció que fins aquell moment eren d'aplicació en aquell àmbit.

6. A hores d'ara, aquesta tendència es manté, la qual cosa permet fer de bell nou una revisió del protocols de seguretat i prevenció del contagi que es deriven del Pla Específic de Mesures de Prevenció i Contenció de la COVID-19 en l'àmbit del Serveis Socials.

7. Per altra banda, el punt segon de l'Acord del Consell de Govern de 25 d'abril de 2022, pel qual s'adaptà el Pla de Mesures Front a la COVID-19 als termes del Reial decret 286/2022, de 19 d'abril, pel qual es modifica l'obligatorietat de l'ús de mascaretes durant la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, i se'n modificaren alguns extrems, va autoritzar a la consellera de Salut i Consum i la consellera d'Afers Socials i Esports per, mitjançant una resolució conjunta, revisar i modificar el Pla Específic de Mesures de Prevenció i Contenció de la COVID-19 en els Serveis Socials.

Fonaments de dret

1. L'article 43.2 de la Constitució espanyola de 1978 estableix que és competència dels poders públics tutelar la salut pública a través de les mesures preventives i de les prestacions i serveis necessaris, i indica que la llei ha d'establir els drets i deures de tothom sobre aquest tema.

2. La competència en matèria sanitària s'atribueix a la comunitat autònoma de les Illes Balears, en virtut del que disposen l'article 30.48 i 31.4 de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

3. Per la seva banda l'article 30.15 de l'Estatut d'autonomia atribueix a la comunitat autònoma de les Illes Balears, les competències en matèria de *Acció i benestar social. Desenvolupament comunitari i integració. Voluntariat social. Complementes de la seguretat social no contributiva. Polítiques de protecció i suport a les persones amb discapacitats físiques, psíquiques i sensorials. Polítiques d'atenció a persones dependents. Polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social.*

4. De conformitat amb el que estableix l'article 2.5.a) i e) del Decret 11/2021, de 15 de febrer, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Conselleria d'Afers Socials i Esports per mitjà de, respectivament, la Direcció General de Planificació, Equipaments i Formació i de la Direcció General d'Atenció a la Dependència exerceix, entre d'altres, competències en els àmbits materials d'acreditació, registre i inspecció de serveis i centres de serveis socials d'àmbit supràinsular; elaboració de normativa en matèria de serveis socials i atenció i suport a persones amb dependència, a persones amb discapacitat, a persones de la tercera edat i a altres col·lectius en situació de risc o de necessitat social.

5. De conformitat amb el que estableix l'article 2.7.b) del Decret 11/2021, de 15 de febrer, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Conselleria de Salut i Consum per mitjà de la Direcció General de Salut Pública i Participació exerceix, entre d'altres, les competències en els àmbits materials de prevenció de les malalties, i, en concret, l'adopció de les mesures en matèria de protecció de la salut pública que estableix la Llei orgànica 3/1986, de 14 d'abril, de mesures especials en matèria de salut pública.

6. L'article 10 de la Llei 2/2021, de 29 de març, de mesures urgents de prevenció, contenció i coordinació per fer front a la crisi sanitària ocasionada per la COVID 19, disposa:

Article 10. Serveis socials.

1. Les administracions competents hauran d'assegurar el compliment pels titulars de centres de serveis socials de caràcter residencial i centres de dia de les normes de desinfecció, prevenció i condicionament de les instal·lacions, que aquelles estableixin.

En particular, vetllaran perquè la seva normal activitat es desenvolupi en condicions que permetin en tot moment prevenir els riscos de contagi.

2. Les autoritats competents hauran de garantir la coordinació dels centres residencials de persones amb discapacitat, de persones majors i dels centres d'emergència, acolliment i pisos tutelats per a víctimes de violència de gènere i altres formes de violència contra les dones, amb els recursos sanitaris del sistema de salut de la comunitat autònoma en què se situïn.

3. Els titulars dels centres han de presentar a l'autoritat sanitària que la comunitat autònoma determini en virtut de les seves competències, un Pla de Contingència COVID-19 orientat a la identificació precoç de possibles casos entre residents i treballadors i els seus contactes, activant si escau els procediments de coordinació amb l'estructura del servei de salut que correspongui.

4. La prestació de la resta de serveis recollits en el Catàleg de Referència de Serveis Socials, aprovat per Acord del Consell Territorial de Serveis Socials i del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència el 16 de gener de 2013, i en l'article 3.1 del Reial decret llei 12/2020, de 31 de març, de mesures urgents en matèria de protecció i assistència a les víctimes de violència de gènere, haurà de realitzar-se assegurant que s'adopten les mesures d'higiene adequades per a prevenir els riscos de contagi.

7. Així mateix, l'article 2.3 de la mateixa Llei disposa que la norma esmentada en el fonament anterior, vigirà “*fins que el Govern declari de manera motivada i d'acord amb l'evidència científica disponible, previ informe del Centre de Coordinació de Alertes i Emergències Sanitàries, la finalització de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19*”. Aquesta declaració no s'ha produït a hores d'ara

8. El punt segon de l'Acord del Consell de Govern de 25 d'abril de 2022, pel qual s'adaptà el Pla de Mesures Front a la COVID-19 als termes del Reial decret 286/2022, de 19 d'abril, pel qual es modifica l'obligatorietat de l'ús de mascaretes durant la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, i se'n modificaren alguns extrems, va disposar que s'autoritzava “[...] la consellera de Salut i Consum i la consellera d'Afers Socials i Esports per, mitjançant una resolució conjunta, revisar i modificar el Pla Específic de Mesures de Prevenció i Contenció de la COVID-19 en els Serveis Socials, aprovat per Acord d'aquest Consell de Govern de 14 de febrer de 2022.

I atesos els fets i fonaments de dret palesos dictem la següent

RESOLUCIÓ

Primer. Modificar el Pla Específic de Mesures de Prevenció i Contenció de la COVID-19 en els Serveis Socials, aprovat per Acord del Consell de Govern de 14 de febrer de 2022, Pla específic que restarà redactat en els termes que estableix l'annex d'aquesta Resolució conjunta.

Segon. Notificar aquesta resolució a la Delegació del Govern a les Illes Balears, així com a la direcció operativa del Pla Territorial de Protecció Civil de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (PLATERBAL) per a la transició cap a una nova normalitat derivada de la situació d'emergència de salut pública ocasionada per la COVID-19.

Tercer. Comunicar a la Direcció de l'Advocacia aquesta Resolució a fi que, si ho considera oportú, el presenti davant l'òrgan judicial competent a l'efecte que estableix l'article 10.8 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Quart. Publicar aquesta Resolució en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Cinquè. Contra aquesta Resolució, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar un recurs potestatiu de reposició davant els mateixos òrgans que la dicten, en el termini d'un mes comptador des que es publiqui, d'acord amb els articles 123 i 124 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, o, alternativament, un recurs contenciós administratiu davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, en el termini de dos mesos comptadors des que es publiqui, de conformitat amb els articles 10.1 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Palma, 18 de juliol de 2022

La consellera d'Afers Socials i Esports
Fina Santiago Rodríguez

La consellera de Salut i Consum
Patricia Gómez Picard

ANNEX

Pla Específic de Mesures de Prevenció i Contenció de la COVID-19 en els Serveis Socials

1. Serveis i prestacions en matèria de serveis socials

Els serveis i les prestacions als quals és aplicable aquest Pla són tots els de les Illes Balears, públics o privats, tant d'àmbit residencial, com ara les residències, els habitatges supervisat o tutelats, com d'altres àmbits, com ara els centres d'atenció diürna, els centres ocupacionals, els de suport a l'habitatge per a persones amb diagnòstic de salut mental, atenció primerenca, atenció domiciliària, d'acompanyament per a persones amb diagnòstic de salut mental vinculat a addiccions, de promoció de l'autonomia, tant per a persones grans, en situació de dependència, com per a persones amb discapacitat o diagnòstic de salut mental.

Les mesures relatives als serveis socials s'estableixen amb caràcter general per a tots els centres i serveis mentre els consells insulars no en dictin de pròpies.

2. Mesures de caràcter general

Els centres i serveis han de seguir sempre les mesures de seguretat que recomani en cada moment l'autoritat sanitària i especialment el Pla d'Actuació als Centres Sociosanitaris i Residències de Persones Grans i amb Discapacitat de les Illes Balears davant la COVID-19.

Com a norma general s'han de formar grups estables d'usuaris dels serveis i les intervencions dels professionals han de ser sempre que sigui possible amb el mateix grup estable o individuals. En el cas d'interaccionar usuaris de diferents serveis socials ho faran mantenint els mateixos grups estables de convivència.

En els locals s'ha de dur a terme, almenys una vegada al dia, una neteja i desinfecció de les instal·lacions, amb esment especial a les zones d'ús comú i a les superfícies de contacte més freqüents, així com als banys, sens perjudici que el material emprat per un usuari es netegi i desinfecti quan s'acabi d'usar i sempre abans que l'emprí un altre usuari.

Sempre que sigui possible, les activitats s'han de fer en espais exteriors o, en cas que siguin interiors, en espais amplis i ben ventilats (es recomana que, com a mínim, cada dues hores es ventilin durant trenta minuts), que tinguin un espai per a la neteja de mans i un poal amb tapa i pedal per rebutjar el material de seguretat una vegada que acabi l'activitat.

Abans de l'entrada de l'usuari, professional o visites al servei, s'han d'adoptar les mesures següents:

- Si l'usuari no du el material de protecció recomanat, el centre li ha de proporcionar.
- En els serveis que no siguin residencials, no s'han de dur a terme activitats presencials en els casos següents:
  - A persones amb infecció activa de SARS-CoV-2 sempre que les necessitats de la persona que rep el servei estiguin cobertes.
  - A persones amb clínica compatible amb COVID-19 fins a l'obtenció del resultat de la prova de detecció d'infecció activa (PDIA) sempre que les necessitats de la persona que rep el servei estiguin cobertes.

Els serveis de transport es poden dur a terme amb la capacitat màxima del vehicle. En tot moment, s'ha de fer ús de la mascareta, assegurar la ventilació i la neteja i desinfecció interiors del vehicle després de cada viatge.

3. Obligació d'informació sobre l'existència de persones amb COVID-19

Els centres i serveis tenen l'obligació de comunicar a l'autoritat sanitària, tots els casos confirmats COVID-19, així com els èxits dels usuaris amb aquesta malaltia.

4. Règim de visites, sortides i altes temporals en els serveis socials de tipus residencial

- Les visites als serveis socials de tipus residencial per a gent gran, persones en situació de dependència i persones amb discapacitat es poden dur a terme d'acord amb les condicions següents:

- a. Es recomana, quan sigui possible, que les visites es duguin a terme en espais amplis i amb bona ventilació.
- b. Les persones visitants dels centres han de dur la mascareta durant tota la visita i s'han de rentar les mans abans d'entrar al centre.
- c. En relació amb les mesures de seguretat, el procediment per fer les visites ha de ser el que recomani en cada moment l'autoritat sanitària. La responsabilitat de complir-ho és de la direcció del centre, i es recomana que es controli especialment el compliment de les mesures de precaució i prevenció del contagi pel que fa a distàncies de seguretat, ús de la mascareta i ventilació dels espais de visita.

- Les persones residents poden fer sortides de manera autònoma o acompanyades dels familiars o l'entorn afectiu.

El centre residencial continua sent el referent de la persona usuària i, per tant, qualsevol canvi en l'estat de salut o l'observació de simptomatologia compatible amb la COVID-19 s'ha de notificar tot d'una a la residència, independentment que s'hagi fet el tractament i el seguiment durant la sortida.

- Es recomana, en els casos de nou ingrés, d'usuaris no vacunats o amb pauta de vacunació incompleta, la realització d'una prova de detecció de SARS-CoV-2 abans d'ingressar al centre.

5. Inspecció i supervisió de les condicions sanitàries

Els centres i serveis queden subjectes a la inspecció dels serveis sanitaris, que queden expressament autoritzats per entrar en qualsevol moment i sense notificació prèvia en aquests centres, on poden fer proves, investigacions, presa de mostres, recollida de documentació o altres accions, així com ordenar les actuacions que siguin necessàries per complir les normes vinculades al control de la COVID-19.

6. Intervenció de centres residencials

Es faculta l'autoritat sanitària autonòmica, en funció de la situació epidemiològica i assistencial de cada centre residencial i sempre tenint en compte els principis de necessitat i de proporcionalitat, a intervenir els centres residencials, de caràcter públic o privat, i disposar-hi un seguit d'actuacions, que poden ser les següents:

- a. Assumir o controlar l'assistència sanitària de les persones residents amb el personal sanitari propi de la residència.
- b. Traslladar les persones residents a un altre recurs residencial, amb independència del caràcter públic o privat.
- c. Supervisar i assessorar el personal sanitari i no sanitari, si escau, de la residència en les actuacions que dugui a terme.
- d. Designar un empleat públic per dirigir i coordinar l'activitat assistencial d'aquests centres, que poden disposar dels recursos materials i humans del centre residencial intervingut, així com dels recursos vinculats amb l'activitat sanitària assistencial que es presta de manera habitual a les persones residents.
- e. Donar suport puntualment a la residència amb personal, si és necessari.

